

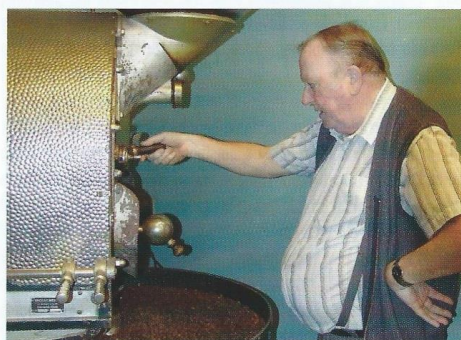
Mogens Kaagaard

Strøgtur i Skomagergade

En duftende fornøjelse

At gå en tur på Skomagergadeen en travl dag midt i forretningstiden kan være noget af en blandet fornøjelse, men når man kommer op i de lave numres ende, begynder humøret at få en anden klang. Eller jeg skulle måske sige en anden duft. Langt nede af gaden fra nr. 3 begynder der at snige sig en duft af kaffe, the og chokolade ind inæseborene, så er der ingen tvivl længere, man er nået fremtil Den Franske Vinhandel.

Som ganske almindelig kunde er det en fornøjelse af få den oplevelse, det sker meget sjældent i vor moderne forbrugertid, hvor alt er vacumpakket og alle produkter skal betragtes gennem et klart stykke acetat med reklametryk på, så man næsten ikke kan se varen. Jeg må i forbindelse hermed lige bemærke, at tager man chancen og går ind i forretningen, skal man gøre sig klart, at pengepungen er i orden, for hylderne bugner af så mange forskellige varer fra spændende steder, at man indenfor kort tid har købt meget mere, end der står på den ugentlige indkøbsseddel. Nå, pyt, det går vel nok, det er jo ens egen gane der nyder godt af besøget. Når man så kigger nærmere efter, både i forretningen og på facaden, dukker der en anden tanke frem. Jeg kiggede på vinduer og så, at der stod Jubilæumspris på mange af varerne, og jeg undrede mig lidt over, at personalet gik i hvide kitler, det plejer de da aldrig at gøre. Jeg var nødsaget til at gå ind og spørge, om de havde fået et pålæg om større hygiejne, hvilket jeg ikke kunne forstå, for "smilyerne" havde alle sammen det store smil fremme. Købmanden trak lidt på smilebåndet, og viste mig et billede

Lørgen Larsen kommer stadighver onsdag og brænder kaffe, så den har den „rigtige“ smag.

fra hans læretid tilbage i 60'erne, og her var personalet iklædt hvide kitler, så i forbindelse med de 130 års fødselsdag, skulle de gamle traditioner genoplives. Derfor!

Nu er 130 år jo mange arbejdstimer, og udseendet af forretningen har heller ikke altid været som vi kender det i dag. Derfor kunne det være sjovt at grave lidt i forretningens historie. Det er jo lokalstof på højeste niveau. Kun fem købmænd har drevet forretningen gennem alle disse år, og endda to af købmændene har været elever i forretningen og har efter tur overtaget butikken som indehaver. Den forrige indehaver, har svært

Den gamle facade med Chr. Winters navn på bygningen

ved at blive hjemme, så han kommer ugentligt for at brænde kaffe, så der altid er den ypperste kaffekvalitet at hente med hjem. Jo, der er krudt i de gamle købmænd. Gamle kunder nikker da også glædeligt til Jørgen Larsen, når han står ved kafferisteren. Når man i dag "bare" skal ud og handle, måske kommer man sent hjem fra arbejdet, så er det som regel supermarkederne der er defortrukne indkøbssteder, der kan man få det hele, men prøv lige en dag, hvor der er lidt mere tid til at handle, at gå ind i en rigtig købmandsforretning, som har overlevet alle problemer med forretningsdød og indskrænkninger, her vil man få en oplevelse af personlig betjening og vejledning, og der er altid tid til en sludder om de mange varer. Skulle man evt. være lækkersulten eller tørstig, tja, så kan det hænde, at der falder en smagsprøve af, og "det er sikkert og vist" det oplever man ikke i et supermarked. Når man så kigger op af facaden med de to høje gavlspejre, så kommer spørgsmålet uvilkårligt frem, "mon det altid har set sådan ud?"

For at finde ud af det, så er der kun en ting at gøre, gå en tur på lokalhistorisk bibliotek og prøv at finde mere materiale. Når man så begynder at grave i historien, får man at vide, at det strækker sig helt tilbage fra 1868, hvor købmand Christian Winter startede en kolonialbutik på Torvet, og efter en kort periode flyttede han til Skomagergade 3. Den gamle bygning blev revet ned i begyndelsen af 1900 tallet for at give plads til en 4 etagers bygning, (som den ser ud i dag). I gården var der købmangård med mulighed for opstaldning af oplandets kunder,

medens de var inde og handle. Det var den gang der var købmænd til, man kan bruge et lidt voldsomt udtryk om disse fag-folk, men et var vist, "de døde medkitlerne på!" Både købmand Christian Winter og hans søn, som overtog forretningen i 1910, var dagligt på arbejdet, og passede deres gesjæft til deres dødsdag. Trods vare-mangel og fjern buldren af krigstrommer, fortsatte forretningsvante gang fra 1936, hvor købmand Gerner Jørgensen overtog forretningen, som nu blev kaldt Chr. Winter og søns Eff. Alt skulle handles med rationeringsmærker, og helt frem til 1950 var der gang i forskellige mærker. Efter krigen blev forrettningens varesortiment udvidet med forskellige udenlandske specialiteter, og frem til 1958 fortsatte forretningen med det faste standardudvalg. I 1958 skete der en forandring i sortimentet, og forretningens navn blev ændret til "Gerner Jørgensens Vinhandel" og her kom der også kafferisteri ind i billedet som et spændende islæt i den ellers meget traditionelle forretning. Gerner Jørgensens bror havde forretning på Helligkorsvej og havde tidligere leveret brændte kaffebønner til Skomagergade, men nu blev risteriet installeret i baglokalet i Skomagergade, og eksperimenterne begyndte at finde den rette blanding til en velsmagende kaffe.

Den tidligere kommis Jørgen Larsen blev bestyrer i 1970, og forretningen tog nyt navn og blev til "Den Franske Vinhandel". Forretningen blev drevet med hjælp af Jørgen Larsens hustru Lissi samt et par læringe og andre medhjælpere. Nu blev forretningen udelukkende specialforretning for kaffe, the, vin og delikatesser og normale købmandsvarer som mel, gryn og sukker forsvandt fra hylderne. Jørgen Larsen overtog forretningen som indehaver i 1988, og drev den frem til 1999, hvor en tidligere lærling og kommis, Mogens Kaagaard, overtog forretningen, som han gennem de sidste 10 år havde stået som førstemand for. Roskilde har altid været købmændenes by, og altid har byen været en god handelsby. I slutningen af 1950'erne var der 35 købmænd i byen fra Røde Port til Helligkorsvej, nu er Den Franske Vinhandel den sidste rigtige købmandsforretning, der er tilbage, men selv om forretningen ser lidt overfyldt ud, med meget lidt gulvplads, er der altid plads til et smil og en hjælpsom kommentar. Selve indretningen oser af "gamle dage" og så-dan bliver det forhåbentlig ved med at være i lang tid fremover. For at understrege dette "gammeldags image" så skylder jeg lige læserne at fortælle, at på trods af moderne stregkoder, elektronisk varemærkning, maskinskrevne prisskilte og lignende smarte ting, tja, så skrives en regning stadig i hånden, så det er næsten et klenodie at få en regning stukket i hånden, hvor man får det bedste bevis for: "At der står mennesker bag disken!"

